

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

PROPRIETATEA

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

La începutul — anului școlar.

Una din pricinile care zădărnicesc mult înaintarea noastră ca popor, stă în strinsă legătură cu școala, și de aceea credem, că acum la începutul anului școlar, e timpul să ne gândim nițel asupra ei.

Din darul lui D-zeu și hărnicia plugărimii noastre, am ajuns să avem câte o școală românească aproape în toate satele, în cari locuiește un număr mai mărișor de Români. Sunt sate cu mai puțin de o sută de case, care își susțin școala și învățătorul lor.

Școala este menită să fie o făclie, care să lumineze calea vieții poporului nostru. Poporul pricepe această însemnătate sau barem o simte și de aceea și aduce jertfe pentru școală. Jertfe însă se cer din an în an tot mai multe și mari; ear' poporul adesea stă la îndoială: să mai jertfească sau ba? Și această îndoială, nu arare-ori îndărătnicie chiar, adese-ori este pricinuită de învățătorul însuși și de școală.

Căci să ne întrebăm: dacă locuitorii unei comune de 100—200 familii cheltuesc cu susținerea învățătorului și școalei 3—500 fl. la an, dovedesc și școala și învățătorul la rîndul lor, că jertfele acestea nu sunt zadarnice?

Pentru a dovedi aceasta se cere, ca învățătorul să fie o pildă vie în toate cele bune și de folos atât școlărilor cât și părinților, harnic în împlinirea chemării sale în școală, dar' și afară de școală.

Învățătorul trebuie să lucreze în mod stăruitor, între altele, ca el însuși, și cu el alătura și poporul din comună, să înainteze în bunăstare!

Căile pe cari trebuie să purceadă învățătorul la atingerea acestei ținte, sunt foarte multe, aproape toate însă

sunt neumblate. Din ele ne vom ținti privirile numai asupra uneia.

În cele mai multe comune se află lângă școală și o grădină mai mare sau mai mică, după împrejurări.

Această grădină în cele mai multe cazuri este socotită în leafa învățătorului. Îi este dată deci dînsului spre folosire, și este, fără îndoială, o mare binefacere a avea grădină la îndemână.

Dar' menirea grădinei școlare nu a fost și nu este, ca a altor grădini, să servească numai trebuințele unei familii, în cazul de față trebuințele familiei învățătorului; ci menirea grădinei școlare a fost și este și aceea: 1) a cultiva felurite soiuri de plante folositoare, a căror răspândire este cu deosebire de dorită (școale de pomi și de vițe, legumi, plante de nutreț și arbori); 2) a dovedi în liniamentele de căpetenie căile nouă de lucrare a pământului, pentru a pregăti calea comasării și a sistemului (modului) schimbător cu delăturarea ogorului ș. a.; 3) a introduce pe țăran în științele agrologice, adică a-l face cunoscut cu natura gunoiului (de grajd, compost și măestrit), mai departe a-l introduce în legile fizice și fiziologiei, cari îi vor înlesni purtarea unei economii mai înțelepte; 4) a răspândi unelte mai corăspunzătoare.

Să ne întrebăm acum, unde s'a lucrat și se lucră pentru atingerea acestei ținte?

Rari grădini școlare românești avem în care să se fi lucrat și să se lucreze în vederea atingerii acestei ținte! Din contră avem mulțime de grădini școlare cu totul neîngrijite, sau cultivate ca și alte grădini a oamenilor simpli din comună, (ori nici așa!) Astfel că școlarii nu învață în mod practic nici barem modul de a sămăna sîmburi de poame, a crește altoi și a îngriji pomi; ear' fetițele a ști și ele cultiva un strat de legumi. Nimic. Ci toată învățătura economică se face și ea, câtă se face, între păreții școalei, cu vorbe, cari lasă

pe școlar aproape tot așa de neprocopsit și neîndemânatic pentru viață, cum a fost la intrarea în școală.

Sunt mulțime de protopopiate de-ale noastre, unde din 20—30 de grădini școlare nu găsești nici 2—3 lucrute astfel, ca să poată servi barem încâtva de pildă școlărilor și părinților acestora, și unde școlărilor să li-se propună cunoștințele economice în mod practic.

Învățătorul de nimic nu se apucă mai greu ca de cultivarea grădinei școlare; cu toate că în școalele de învățători ei își agonisesc cunoștințele de lipsă, și li-se arată în mod temeinic de câtă însemnătate sunt acele grădini pentru cultura tineretului și ce pildă prețioasă ar putea fi ele pentru popor. Și nu atât din nepriceperea grădinăritului, cât mai cu samă din o nepăsare nescusabilă.

Nu-i vorba, vor fi unde și unde și pricini temeinice, d. p. lipsa totală a grădinii școlare, sau că ea nu e închisă, etc. Dar' și aceste scăderi se pot înlătura, dacă învățătorul se interesează și stăruie mereu; căci dreaptă este zisa Scripturii: „Bate și țese va deschide!“

Cei mai mulți învățători însă pare-că se bucură, că grădina școlară lipsește sau că nu e închisă, și sufar mai departe această stare de lucruri. Dar' e și adevărat, că o grădină, așa pe cum se cere să fie lângă ori-care școală, nu se poate face numai din sînin, ci prin muncă lungă și neîntreruptă.

O grădină în ordine, este o școală prețioasă pentru tinerimea școlară. Aici băeți și fetițe lucră câte ceva în toate zilele, începînd de primăvara până târziu toamna, și la 15 ani, când părăsesc școala, știu și ei să-și întocmească o astfel de grădină.

Dar' dintr'o grădină cultivată înțelepțește învățătorul poate avea și un frumos câștig: din vinderea de altoi, vițe de vie altoite, stupi, miere, ș. a.

Constatăm în sfîrșit, că grădina

școalei este cel mai de frunte mijloc de învățământ, și că fără de ea învățământul tineretului nostru din popor, nu se poate deservîși, nici înaintare a ceea ce temeinică nu vom vedea!

De-aceea, încât privește treburile școalei, una din grijile de competență ale învățătorului și preotului, ale comitetului școlar și-a primăriei comunale, cum și-a tuturor părinților trebuie să fie, ca școala să aibă la îndemână o grădină bine închisă și uneltele trebuincioase pentru lucrarea ei.

Toți din comună trebuie să stăruie ca tineretul să primească cele mai înținse cunoștințe în toate lucrările de grădină, și ce învață în grădina școalei să deprindă și în grădina sa acasă.

Le spunem aceste acum la începutul școalei, când e timpul cel mai potrivit pentru a pune la cale înțoiri și îndreptarea scăderilor. Și credem că, ținându-se în samă și urmându-se cu stăruință sfatul nostru, înaintarea noastră mai cu spor va să urmeze.

Situațiunea agricolă.

La 30 Aug. a. c. ministerul r. ung. de agricultură a dat următorul raport despre situațiunea agricolă:

În decada a treia a lunii August (dela 20—31) timpul a fost schimbăcios; plouând adesea s'a putut ogori și întoarce, în unele locuri s'a și sămănat între împrejurări favorabile.

FOIȚĂ

INDURARE

— NUVELĂ —

(Urmare)

Irina, văzând groaza ce era în deal, aleargă în goană să caute pe badea Codău, cel mai voinic flăcău de pe toată valea aceea. Il găsi în dosul unei suri de pae, încărcând un car. El nu știa nimic. Mai totdeauna era singuratec.

Hai bade Codău la deal de vezi, ne omoară dorobanții!... Uite colo... Vor să ne ia imășu!...

Codău își încruntă sprincenele, puse mâna pe țepoiul cel mare și plecă în goană spre deal. Pletele lui și mânecile cămeșii îi fâlăiau în vînt, ca un steag a bătae. Pământul duduia sub picioarele lui. Când sărea peste câte un șanț, malul să prăvălea în urma lui. Irina se ținea cât putea după el.

Rapița în cea mai mare parte a fost sămănată, și în unele locuri a răsărit deja.

Cucuruzul s'a dezvoltat bine, în deosebi soiurile mai târzii, cărora ploaia le-a ajutat foarte mult. Nădejile culesului în general sunt îndestulitoare.

Soiurile timpurii de cartofi se scot. În unele locuri dau foarte bine, în altele îndestulitor, ear' în altele foarte slab.

Legumele și păstăioasele au dat o roadă bună.

Curechele s'au dezvoltat bine în urma ploilor.

Recolta meiului se face acum și ea este bună.

Inul și cânepa au dat mijlociu.

Tutunul se culege în întregă țara, cu un rezultat îndestulitor, în unele locuri foarte bun. Și calitatea promite a fi bună.

Nădejile recoltei napilor sunt îndestulitoare, ale plantelor de nutreț mai mult slabe.

Otăvile din livezi în partea cea mai mare sunt abia mijlocii.

Pășunile s'au recules încâtva unde a plouat; în unele locuri însă și acum sunt de tot pleșuge.

Viile în general promit o recoltă îndestulitoare, în unele locuri bună.

Poamele de toamnă în parte precumpenitoare sunt slabe și chiar rele.

Intr'o clipă, Codău ajunse în mijlocul sătenilor, cari nu se dădeau învinși. Să repezi între călărași, vijăind naprasnic țepoiul în aer. Intr'o clipă doi călărași fură culcați la pământ.

Sub-prefectul, inginerul, cuconul Ieni, primarul și toți vătăjeii fugise spre curtea boerească.

Femeile împrejurul țarcului din vale se văitau blăstămând. Țeranii se luptau grămadă. Lui Codău îi sburase cămașa de pe umăr stâng cu o bucată de carne cu tot. În ferbințala luptei, moș Șerban, cât era de bătrân, se lupta ca un flăcău.

Toată valea răsuna de gemetele țeranilor, de țipetele femeilor și injurăturile soldaților.

Din mijlocul acelei învălmășeli groaznice, să auzi de-odată mai multe detunături de carabine. Căpitanul, văzând că soldații lui nu o să poată do-

Scutirea paserilor.

Sunt paseri atât de folositoare economiei, încât în lipsa lor n'am mai gusta o poamă din grădinele noastre, ear' agrii, livezile, viile și pădurile noastre ar fi năpădite de lighioane, de gânganii, vermi, omide, lăcuste, ș. a., cari ar fi în stare să pustiască unele plante cu totul, ear' altora să le zădărnicească creșterea și pe om să-l lipsească de partea precumpenitoare a roadelor lor.

În scopul scutirii animalelor folositoare s'au înființat reuniuni în foarte multe țări. O asemenea reuniune cu numele »Reuniunea din Ungaria pentru scutirea animalelor« s'a înființat și în țara noastră sub scutul Înălțimei Sale archiducele Iosif. Această reuniune a trimis o scrisoare tuturor reuniunilor economice din țară. Din această scrisoare, vrednică să ajungă îndeobște cunoscută, dăm și noi pe scurt unele părți.

Iată ce se spune în numita scrisoare:

După-ce Reuniunea ungară pentru scutirea animalelor dă întâietate acelor cesiuni (lucruri), cari sunt de mai mare însemnătate practică, are în vedere în locul întâi să stăruie pentru înmulțirea și scutirea paserilor mai folositoare țării și agriculturii (plugăriei).

Firea s'a îngrijit ca tot felul de gânganii stricătioase plantelor noastre de cultură să fie pustiite de cârdurile nenumerate de paseri, ce să hrănesc

vedea numai cu săbiile, dădă ordin să dea câteva focuri oarbe în vînt.

Cei mai mulți țerani, spăriați la auzul detunăturilor, începură să o ia la goană spre sat. Cei mai voinici și mai curagioși se luptau înainte.

Detunăturile carabinelor îi îngroziră din ce în ce mai tare; credeau că mulți din ai lor trebuie să fie morți. Obosiți și desconcentrați începură cu toții să bată în retragere. Călărașii îi urmăreau de aproape. Țeranii începură să se răslețească înspăimântați, intrând în sat care pe unde apucau.

În vâlmășeala fugei, soldații reușiră să pună mâna pe Codău, pe moș Șerban, pe moș Sandu și încă pe vre-o zece țerani, cari se împotrivise mai tare. Veneau cu ei spre primărie. Erau într'o stare îngrozitoare. Sub-prefectul, în fața primăriei, dădă ordin să-i pună la butuci.

— V'am spus să vă astâmpărați!

cu gângăni. Totuși purtarea de grije a naturii este foarte mult stânjinită prin nimicirea cuiburilor paserilor, pricinuită de modul mai nou al împregiurărilor agricole și prin gonirea ușuratică și fără cruțare a paserilor din partea omului, fie prin vânat, din plăcere, din întrecere și din alte multe pricini. Contra acestei goane în cele mai multe state (țări) sunt aduse legi și ordinațiuni (porunci); totuși aceste nu s'au dovedit de îndestulătoare, parte pe temeiul că ele nu sunt destul de aspre, parte însă pentru că acele legi pentru scutirea paserilor nu sunt extinse peste toate statele, cu toate că ele ar fi în folosul tuturor, fiindcă partea cea mai mare a paserilor folositoare sunt paseri călătoare, și astfel ce se cruță și scutește într'o țară, se pustiește în alta.

Pêtruns de această convingere, ministerul treburilor din afară a monarhiei Austro-Ungare încă în 1868 a făcut pașii de lipsă la toate statele din Europa, ca în interesul scutirii paserilor folositoare să se înființeze o însoțire internațională (a tuturor statelor).

Urmarea a fost, că între Austro-Ungaria și Italia s'a încheiat o convențiune (contract) în 1876, luând fiecare din aceste state anumite îndatoriri în privința scutirii paserilor.

Pentru a se pune la cale o convențiune între guvernele mai multor țări, în 1884 s'a ținut cel dintâi congres

zicea sub-prefectul, cu un accent satisfăcut.

— Las' cucoane! răspundea moș Șerban, noi vom răbda toate; știm că într'o zi o să se facă dreptate și pentru noi.

Sub-prefectul și căpitanul dădură ordin călărașilor să se împrăștie prin sat și să aresteze pe câți vor putea pune mâna.

Mai toți țeranii stăteau ascunși prin casele lor, legându-și rănile ce le căpătase. Fură arestați unu câte unu, legați și duși la primărie. . . . .

Liniștea fiind restabilită, inginerul, sub-prefectul și cuconu Ieni însoțiți de câțiva călărași s'au dus să continue măsurătoarea. Și au măsurat, cum au voit.

Elevul, îngrozit de toate cele-vevzuse, spuse inginerului să-l ierte că nu poate să vie și el pe câmp. Așezat

(adunare) internațional privitor la paseri în Viena, căruia i-a urmat un al doilea congres la 1891 în Budapesta.

În 1895 s'a ținut o consfătuire în Paris, la care au luat parte trimiși mai din toate statele europene, luând asupra-și anumite îndatoriri cu privire la scutirea paserilor.

Totuși nici acest pas nu a avut urmări mai folositoare.

În anul trecut (1900), după consfătuiri de peste 30 de ani, congresul internațional ornitologic (privitor la știința despre paseri) ținut din nou la Paris, și-a exprimat (spus) numai dorința, fără a aduce și hotărâre, ca în deosebitele state însemnătatea paserilor în economie să se întemeieze pe cercetarea mijloacelor lor de hrănire.

Congresele agricole și pentru scutirea paserilor ținute de asemenea în Paris și-au însușit și ele numitele dorințe ale congresului ornitologic

Ministrul unguresc de agricultură dă o însemnătate deosebită scutirii paserilor folositoare economiei.

În anul 1896 a încredințat marelui învățat Otto Hermann, să studieze lumea paserilor din punctul de vedere al folosului, ce ele aduc economiei, și rezultatele temeinice ale lucrării sale să le tipărească.

La propunerea ministrului unguresc de agricultură dieta țării a votat în scopul lucrării acestei cărți suma de 62.000 coroane. Cartea e scrisă în ungurește și are titlu următor: „Ma-

pe ghizdelele unei fântâni din marginea satului, privea, îngrozit, cum călărașii aduceau la primărie pe cei prinși, bătându-i, și cum vătăjeii ciopleau butucii în care erau să fie încătușați.

Spre seară, arestul primăriei nu mai încăpea de oameni. Sub-prefectul dădă ordin să scoată băncile din odaia de școală de alături ca să pună și pe cei cari mai zăceau în fața primăriei, trântiți la pământ și încătușați de mâni și de picioare.

Ușile primăriei fură închise cu lăcate și cu drugi de fer pe dinafară, ear' prin prejur, un pluton de călărași păzea cu săbiile scoase, ca la gros. . . . .

Pe la sfințit de soare, se vedeau pe drumul cel mare din mijlocul satului două trăsuri, fugând în trapul cel mare a cailor spre poarta satului. În una inginerul și cuconu Ieni stăteau

gyarország madarai különös tekintettel gazdasági jelentőségükre“, românește: »Paserile din Ungaria cu deosebită privire la însemnătatea lor în economie.« S'a tipărit în 1899 în 2 tomuri cu 51 table colorate, 54 desemnuri în text și se extinde pe 1017 pagine.

Pentru popor s'a edat din partea ministrului o carte în 20.000 exemplare, pe 256 pag. și cu 100 icoane.

Pe temeiul cărții din vorbă sunt în țară la 89 feluri de paseri neapărat folositoare economiei câmpului, pădurilor și grădinilor, și aceste trebuie scutite prin lege.

În urma acestora ministrul de agricultură în înțelegere cu ministrul de interne și cu cel de negoț a dat o ordinațiune de data 18 Martie 1901 nr. 24.655 în scopul scutirii celor 89 paseri recunoscute a fi folositoare.

Această ordinațiune este vrednică de luarea aminte a tuturor, și o vom aduce în Nr. viitor al foii noastre.

STUPĂRIT

Secerișul stuparului.

Pentru stuparii, cari își țin stupii în coșnițe mobile, secerișul poate avea loc și în decursul verii. Cei-ce însă lucrează numai cu coșnițe obicinuie de nuele, paie sau papură, nu pot lua roada stupilor decât acum în Septemvrie.

Din despărțământul de miere (deasupra) a coșnițelor mobile se scot toți fagurii, albinele se alungă cu fum, ear'

posomorți și gânditori, având în fața lor elevul plin de groază și de mânie, ghemuit pe scăunaș. După ei, se țineași trăsura sub-prefectului, excortată de căpitan și de doi călărași.

Toți fugeau pe drumul Galațului, învăluiți de un nor de colb.

În urma lor, satul rămânea amorțit și plin de jale.

Ultimele raze roșietice ale soarelui mai aprindeau virfurile nucilor din zarea dealului din față și se răsfrângeau asupra satului ca flacăra unor luminări de ceară pe un mormânt uriaș. Toată suflarea omenească amorțise. Și câinii satului ascunși prin poeți și prin fundurile grădinilor par'că muțise de groază. Din când în când numai mai scoteau câte un lătrat, mai mult urlet a jale și pustiu. . . . .

Ionel ciobănelu, care să lăsa cu

pe gratia lui Haneman se pune o bucată de scândură, și cu o cale numitul despărțământ se poate umplea cu paie bine uscate sau cu fășii din oblitul scândurilor.

După-ce am sfârșit cu despărțământul de miere, urmăm a scoate fagurii din desp. de clocit sau de sub poliță. Cu privilegiul acesta vom căuta să ne încredințăm câtă miere este în stup, apoi este matcă și ce număr de albine?

Fagurii cu miere astupată îi vom așeza îndată sub poliță, cei numai pe jumătate astupați în rândul de desubt, și fiind stupul bogat de albine*) îi vom lăsa 10—14 klgr. de miere. Un fagur plin din coșnițele mobile, despre cari s'a tractat în foaia noastră, cumpenește cam un klgr. Dacă stupul e mijlociu îi vom lăsa 8—10 klgr. miere, și dacă e mai de rînd îi vom lăsa 6—8 klgr.

Adesea sunt și stupi cari trăiesc peste iarnă și ajung în Maiu și numai cu 4—5 klgr. de miere, dar' aceștia rar pot să roiască în acel an, pentru-că se reculeg târziu.

După-ce am lăsat stupilor miera trebuincioasă, punem fereastra și umplem cu paie și între aceasta și ușe; ear' miera ce ar mai rămânea este secerișul stuparului.

Stupii cu miere și albine puține trebuie împreunați sau uciși, altcum sigur ne păgubim.

*) Dacă vor fi 8—12 faguri bine acoperiți cu albine, stupul e bogat în albine; dacă vor fi 6—8 faguri acoperiți, stupul se poate numi mijlociu, ear' cu mai puțini faguri acoperiți stupul e în clasa din urmă.

caprele în vale, nu văzuse nimic din cele întemplate în satu lui. Auzise el ceva de dincolo de deal, din depărtare, dar' sgomotul acela i-se păruse ca și cum satul ar fi alungat un lup speriat din țarini. Ingrijit și el de frica lupului închipuit, venea cu caprele grămadă. Ce-l mira însă, era că nimeni dela nici o casă, nu eșea înaintea lui ca să-l caute capra sau oaia. În zadar se iții printre gard la casa Irinei, n'a zărit pe nimeni. Caprele rămăneau una câte una în dreptul casei lor, intrând singure în ogradă.

Cu inima neliniștită, Ionel se grăbea să ajungă la căsuța lui de lângă șipotul din vale, nerăbdător să vadă și să afle ceva dela moș Trifu.

Cu ușa și ferestrele ferecate, moș Trifu galben ca ceara, stătea în ge-

Din stupii în coșnițele de nuiete lăsăm de roadă numai fruntea, adecă cei bogați în albinie și în miere, adecă foarte grei, și cei mijlocii; și din aceștia cei cu matca tinără (din vara aceasta, sau de 1—2 ani). Pe cei mai slabi îi ucidem, dacă cumva n'am fi îngrijit la timp să le dăm hrana trebuincioasă. Stupi de tot nevoeși nu se plătește să-i ținem. Cei 2—3 klgr. de miere, ce i-ar fi adunat, îi mănâncă până pe la sfârșitul iernii și atunci de obicei pier. De aceea mai bine să ne mulțumim cu cât de puțin, decât să nu luăm nimic.

ROMUL SIMU

POMĂRIT

Adunați sêmburi de poame și-i sêmnâți!

Abia câteva soiuri de poame vâratice s'au copt și au trecut deja. Intre aceste se numără: cireșele, vișinile, caisele și fragile, apoi unele fructe ce cresc mai mult sêlbatic, ca: smeura, afinele ș. a.

Cele mai multe și mai de preț însă se coc acum, toamna, în Septemvrie și Octomvrie. Deci tocmai acum e timpul cel mai potrivit să începem a aduna sêmburi de poame: mere, pere, prune, perseci și nuci, din cari se prăsim pomi mulți, fel și fel. Căci se știe, că pomii, ca și grâul, cucuruzul ș. a. plante se sporesc din sêmnâță, care, încât pentru poame se numește sêmburi.

Sêmburii adunați trebuie să fie din poame deplin coapte. Și apoi cine nu știe, când sunt poamele coapte? Merele, perele și persecile când au culoare gal-

nunchi înaintea icoanei. Ionel îl zări prin fereastră; strigă la el să-i deschidă.

De-abea după mai multe chemări, moș Trifu își veni în fire, și recunoscând glasul lui Ionel, îi deschise.

Nici odată, Ionel nu l'a văzut așa înfricoșat. Credea că se luptă cu moartea. N'a putut să înțeleagă nimic din gura lui moș Trifu, decât cuvinte fără șir: dorobanți... s'a bătut... ne-au omorât... Doamne păzește-ne...

Ionel rămase înmărmurit în pragul ușei cu bățul în mână și cu traista în gât. Fără să-și dea socoteală începă și el să fie cuprins de fiori de teamă; își făcea și el instinctiv cruce, privind spre icoană cu lacrimile în ochi. . . .

În arest țărani, trântiți la pământ ca niște vite, zăceau încătușați de mâni și de picioare.

bină, roșietică, miezul dulce și sêmburi negri, prunele când au devenit dulci ca miera și nucile când coaja cea verde li-se desghioacă de sine sau cu cea mai mare înlesnire.

Cari soiuri de poame sunt mai potrivite pentru sêmnâț?

Dintre mere și pere sunt mai potrivite de sêmnâță cele sêlbatic, nu cele de soiuri alese. Pomii prășiți din sêmburii merelor și perelor sêlbatic sunt mult mai trainici. Și apoi merii și perii și așa trebuie altoiți, pentru-că se deee poame aevea prețioase.

Încât pentru prune și nuci vor trebui alese de sêmnâță soiurile cele mai de frunte, pentru-că nu prea e obiceiul ca acești pomi să se altoiască. Vom alege deci perseci, prune și nuci mari și gustoase.

Cine să adune sêmburii?

Toți cei-ce mănâcăm poame. Și se știe, că toți mănâcăm poame, chiar și dacă n'am avea cultivate în grădinele noastre, de oare-ce și cei mai sêraci neavând, le cumpărăm din tîrg. Dar' mai cu samă ar trebui obicinuiți copiii să adune sêmburi și să se îndeletnicească cu sêmnârea lor, ear' după-ce au rêsărit, cu îngrijirea pomilor, ca apoi când vor fi mari să aibă barem ei pomi și poame, dacă noi rîndul de oameni care trăim azi — ducem atâta lipsă.

Nimenea însă n'ar putea face mai mult în această privință ca tocmai învătătorul. El are și datorința și încă una din cele mai de căpetenie datorințe, ca să facă un început privitor

— Dreptatea lui D-zeu e mare, gema moș Șerban. O să vedem noi soarele într'o zi!

Sandu, mai slab de fire, credea că de-a cum încolo o să-i putrezească oasele.

Intunerecul nopții se întindea din ce în ce mai apăsător peste toată valea satului. Numai din când în când, se zărea, la lumina felinarului din fața primăriei, sclipitul săbiilor goale ale călărașilor de pază. În puterea nopții, târziu de tot, Irina, cu fața aprinsă, cu perul despletit și încălțit, rătăcea învăluită de întunec, ca o nălucă, pe coasta dealului despre sat. Cu pumnii și fălcile încleștate, își încorda toată firea cu o putere supra-omenească ca și cum ar voi să pună mâna pe taina mare a lumii, taina, care să-i deschidă

la cultivarea grădinei școlare și răspândirea pomăritului, ear' cu el deodată și-a bunăstării în popor.

Acum e deci timpul, ca învățătorii să stăruie pentru adunarea a tot felul de sêmburi de poame.

Vor stăruia apoi, ca să se închiidă deocamdată barem un colțisor al grădinei, fie și numai de 5—10 metri în lungime și tot atâta în lățime. Un astfel de lucru l'ar putea săvârși aproape fără spese și cea din urmă comună românească.

Locul menit pentru sêménarea sêmburilor se va săpa de școlarii mai mărișori sub supraveghierea învățătorului și povățuiți de el. Săpatul se va face cu arșeul, la un metru adâncime și lucrarea se va începe cât mai neîntârziat, pentru-că la timpul său se se poată face fără împedecare și sêménatul sêmburilor.

Plugarilor nu le-ar trebui mai mult de cât loc de 2 pași în lung și în lat. Acest loc, după-ce ar fi săpat și sêménat cu sêmburi, ar putea fi împrejmuit cu 5—10 pari și câțiva mărăcini, ca nici vitele, nici porcii, nici găinile să nu poată răsbi la sêmburi.

Aceste ar fi primele lucruri, ce trebuie să le înceapă fie-care plugar în privința pomăritului. Despre cum și când e de a se face sêménatul sêmburilor, vom scrie cu alt prilej cât mai apropiat.

portile ceriului și inima pământului, taina, care se-i dea puterea de a sfărma zidurile închisorii... Și așa învrăjbită de chinul acesta, fugea, ca luată de Ele, spre zarea dealului, trasă ca într'o mreață de întunerec fără slirșit. . . .

— Dreptatea lui D-zeu e mare! gema moș Șerban.

De multe ori o rază de lumină și de căldură ajunge să renască o viață aproape stinsă. Așa, o rază, pornită din inima elevului, care văzuse și simțise de aproape chinul celor umiliți, lumină și încălzi mintea și sufletu celor cărora el le povestise cele întâmplăte în sat.

Vestea se duse repede mai departe și o anchetă orînduită, constată siluirea nedreaptă a țeranilor.

Omidă napilor.

O nouă gângănie stricăcioasă a început a face griji economilor, e omida napilor. Mai nou ea s'a arătat în Bucovina. Despre ea scrie »Deșteptarea« din Cernăuți următoarele:

Indată după-ce s'a arătat această plagă, care în multe locuri a nimic mai de tot recolta napilor, ba a pus-tiit chiar trifoiștele și stricat porumbul, mai multe exemplare din această omidă au fost trimise la Viena pentru a se constata, ce fel de omidă este și cum s'ar putea nimici mai ușor. Ministerul de agricultură comunică acum, că acest dușman rău al napilor este omida așa numitului flutur *Eurycreon stricticalis* L., care se afla și înainte la noi în țeară și nu a fost adus numai acum cu sêménța napilor de zahăr. De aceea grija că această omidă s'ar lăți în viitor și mai mult în țară, nu este întemeiată. Dacă timpul este priincios pentru această omidă, ea se desvoaltă foarte degrabă din oușele puse de flutur și devine periculoasă prin mulțimea ei. Până acum însă n'a succes de a afla cari sunt adevăratele cauze ale înmulțirii atât de înspăimântătoare în unii ani a acestei omide.

În decomon această omidă trăește și se hrănește din plantele »coada șoarecului« și »talpa găștei« și nu s'a arătat ca foarte stricăcioasă pentru sâmnături. Din pricini necunoscute până acum, ea însă de-odată s'a arătat ca foarte stricăcioasă pentru napii de zahăr, trifoiu, păpușoiu și legume (zarzavaturi).

Ei fură liberați din arestu primăriei. Și la lumina soarelui, eșind unu câte unu, își făceau cruce, sfințind dreptatea Celui de sus. . . .

* * *

Mai erau două săptămâni până la 25 Aprilie, ziua înfățișării la curte.

Tot satu din zori până'n noapte se sfātuia în taină ce-i de făcut: cum să se plângă la judecată, cum să adune bani pentru avocat și în ce zi să plece. Toată munca câmpului rămase baltă: doar femeile și copiii ce mai puteau dovedi.

Cuconu Ieni, înfricoșat, nu s'a mai întors la moșie. Un nepot al lui și cu câțiva vătavi conduceau munca pe moșie, împenată acum cu țigani-lingurari, aduși din alte sate.

În anul acesta această omidă s'a ivit însă și în Ungaria și România, unde a nimicit păpușoi, imașurile și legumăriile.

Acest insect se arată scurt timp dupăolaltă de două-ori în unul și același an, precum a fost în anul acesta la noi în Bucovina, unde nu a fost perit bine un rënd de omide și ne-am trezit cu al doilea rënd, care se ascunde apoi în pământ unde ierneză și în primăvara anului viitor se preface în păpușe, din care iese fluturii care pune sutele sale de oușe, din cari se naște ear' omida.

Ca mijloacele cele mai potrivite pentru nimicirea acestor omide se recomandă: a) stârpirea buruenilor »coada șoarecului« și »talpa găștei«, b) împrășcarea plantelor atinse de omidă cu leșie de tutun de 2—3%. La leșia de tutun trebuie de avut în vedere conținutul de nicotin, deoarece-ce ea conține adeseori 14—15% sau numai 6—7%. În cazul din urmă soluțiunea de tutun trebuie întrebuintată mai cu prisos. Frunzele și plantele împrășcate cu această leșie nu se pot întrebuinta ca hrană pentru vite; c) împrășcarea plantelor cu amestecătură din: 100 litri apă, 60 gr. cotleală de Schweinfurt, 65 gr. prav de var și 1—2 kgr. făină de sêcară. Nici plantele împrășcate cu această amestecătură nu pot fi întrebuintate ca hrană pentru vite; d) împrășcarea plantelor cu extract de *Pyrethrum* sau cu amestecătura lui Dufour. Plantele împrășcate cu aceste amestecături pot fi întrebuintate ca hrană pentru vite.

Este însă adevărat, că toate aceste

— Să plecăm Luni, zicea moș Șarban cu filosofia lui cea blândă, că Luni a fost ziua în care am, văzut soarele după închisoare. Și-o să ne ajute D-zeu.

Duminecă pe la sfințitul soarelui era zor mare în tot satul. Moș Șarban, moș Sandu și încă vre-o zece țerani cari aveau cară cu boi, să îndeletniceau fie-care să mai dreagă câte ceva la car. Boii stăteau gata prin poeți și prin grădini, par'că simțeau și ei drumul lung ce au de făcut. Nevestele și fetele de ale mănărei. Pe fețele tuturor se vedea cum crește din ce în ce o bucurie plină de nădejde.

(Va urma)

mijloace de stîrpire costă mulți bani, și dacă omida a năpădit din cale afară sămănăturile, atunci mijloacele de stîrpire, ce ai fi nevoit a le face, ar costa mai mult decum ar plăti întreaga recoltă ce ai avea-o de pe ogorul cu pricină.

Ori de omida și în anul viitor se va ivi ear' așa de tare, nu se poate spune înainte.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Nou învățător definitiv în Orăștie. La școala noastră capitală din Orăștie de un lung șir de ani, și anume de când s'a sistemizat, postul al 4-lea de învățător a fost ocupat tot numai în mod provisor. Mulți îl și considerau, atât aici cât și în Sibiu, ca un post merit a rămânea totdeauna provisor, nu doară pentru-că parochia ar voi să cruțe ceva prin aceasta (neurcându-se astfel cuiacuenalele), ci pentru-că s'au fost deprins a-l lăsa liber la dispoziția consistorului, care în tot anul trimitea aci pe câte un tînăr din cei mai distinși cari au absolvat seminarul și cari, până se poată căpăta un stipendiu sau se se decidă pentru un loc oare-care, se vină un an la Orăștie să înceapă a cunoaște vieată și oameni. Consistoriul trimitea de regulă clerici absoluți, maturisanți, cari, până la o vreme luau și titlul de directori provisorii ai școlii. În acest chip au trecut pe la școala noastră din Orăștie: Dr. Vas. Bologa, azi profesor seminarial, I. Olariu, protopresbiter în Făget, G. Oprea, par. și director de bancă în Hunedoara, Dr. Elie Cristea, secretar consistorial, regretatul C. Persinariu, mort ca universitar, I. Dobre, absolvent acum al facultății din Cernăuți, C. Popescu, universitar, — și alții, aproape toți plecând dela «dăscălia» din Orăștie, la universitate.

În anii din urmă însă, la Sibiu se vede că n'a mai fost apreciată ca în trecut această menire și acest provisorat al postului, și ni-s'a cerut repetit să-l întregim definitiv. Parochia a satisfăcut în anul acesta ordinului și Dumineca trecută a purces la alegerea definitivă a unui învățător în postul din chestiune. În urma concursului ce se publicase, au concurat 5 învățători, toți calificați: Ioan Fleșeriu, inv. în Romos, Porfirie Nicoară, inv.

dir. în Vinerea, Nic. Iordan, inv. în Batiz, Ioachim Cerbicean, inv. în Nucșoara, și I. E. Prodan, inv., din Seliște.

Bunul renume de învățător și pomolog al dlui Fleșeriu din Romos, a făcut pe alegătorii noștri ca, între candidații dați, să se grupeze îndată, în frunte cu comitetul parochial, în jurul d-sale, și d-sa a fost ales cu aproape unanimitatea voturilor ce s'au dat.

Di Fleșeriu a fost, în adunarea generală a Reuniunii noastre economice premiat pentru grădina de pomi ce cultiva în Romos, ear' în conferențele învățătoresți asemenea s'a distins, alături cu vrednicii noștri învățători din Orăștie. Să sperăm că venind la Orăștie, va avea și mai bun privilegiu a-și arăta hărnicia.

Alegerile de deputați pentru dieta din Pesta, se fac în zilele de 2 până în 12 Octomvrie, în toată țara.

La Orăștie vor fi, precum aflăm, în 4 Octomvrie.

Un număr însemnat de fruntași români s'au adunat zilele astea la Cluj, și după debateri îndelungate au hotărît, ca Românii să rămână și de astădată pasivi, adevărat să nu iee parte la alegerile de deputați pentru dietă.

Proces politico a fost la Cluj în 10 Septemvrie n. Redactorul responsabil al «Tribunei» din Sibiu stătea pe banca acusaților pentru mai mulți articli din „Tribuna“, scriși în cunoscuta afacere Iancu (când cu pertractarea dela A.-Iulia). Di Balteș, responsabil pentru redacție a fost osândit la doi ani temniță și 1000 cor. perdere din cauțiunea foii.

O sinucidere originală. Nu numai în America ci și la noi se întîmplă sinucideri originale.

În timpul din urmă în Orăștie atrăsese atenția asupra sa tînărul profesor Péter dela colegiul reformat din loc, care umbla totdeauna îmbrăcat în costumul fostilor soldați a lui Kossuth, dar' care, lipsindu-i examenul, nu a putut fi ales profesor definitiv la colegiu, și desperat de acest fapt, a petrecut o noapte zdravăn aici, ear' în ziua următoare nu l'a mai văzut nimeni. Mai mult de-o săptămână nu știa nimeni nimic de el, când acum Joi, niște oameni din Turdaș au venit la oraș și au vestit că au scos din Murăș un domnișor în haine așa și așa, după cari a

fost recunoscut îndată nenorocitul profesor. Era împușcat și înecat. Să vede că a mers pe țermurul Murășului și acolo și-a tras glonțul, ca apoi să cadă în apă, să nu-l mai afle și să nu-l mai știe nimenea. Apa însă, după câteva zile l'a aruncat afară. Cunoscuții lui l'au găsit pe malul Murășului la Turdaș, coperit cu pae de cei-ce l'au pescuit din apă. D-zeu să-l ierte, căci a iubit, era fidanțat, și poate-că și frica că acum nu se va putea ferici cu iubita sa, l'a împins în brațele originalei sale morți.

Hărțile noue de 10 coroane sunt deja puse în circulație. Formatul lor este mai mic decât ale celor vechi de 5 fl. de până acuma și se deosebesc și în privința colorii. Pe o parte, pe cea nemțască, suma este scrisă în toate limbele cari se vorbesc în Austria, prin urmare și românește, ear' pe cealaltă numai în limba ungurească.

Președintele Statelor-Unite, jertfă unui glonț anarchist. Săptămâna trecută și-a avut, catră sfîrșit, știrea sa groaznică. Vineri în Statele-Unite americane un anarchist a tras două focuri de revolver asupra domnitorului acelor state, președintele republicii, Mak Kinley.

Președintele mersese în orașul Buffalo la deschiderea unei mari expozițiuni. A fost primit cu pompă de mare împărat. Între sîrbările date din acest privilegiu, este un obicei american, dovedit chiar acum de foarte primejdios, anume că președintele să stea la un loc anume, și acolo să treacă lumea pe dinaintea lui, și el să dea mîna cu tot insul care trece pe aci. Folosindu-se de acest obicei, cu ajutorul căruia poți ajunge tare aproape de președite, un anarchist s'a dus și el, printre cei dintâi oameni, și când se prindă mîna cu președintele, repede ca fulgerul a tras afară un revolver și a tras două gloanțe asupra lui! Un glonț i-s'a oprit în pept, în os, de unde a fost scos ușor, altul i-a intrat în foale, de unde cinci zile n'a putut fi scos.

Să pare că au fost doi anarhiști, căci omul care dase mîna cu președintele nainte de ucigaș, ținuse mult și tare mîna lui, par'că anume ca celalalt să aibă timp și președintele să nu-l observe. Ear' ca să nu bată la ochi, mișelul anarchist a scos revolverul învălît în o năframă albă, încât și

dacă l'au văzut scoțându-l, crezând că e numai năframa, nu l'au apucat îndată să-l oprească, cum s'ar fi întâmplat de scotea revolverul gol.

Ucigașul e prins și închis. Zice că nu-i pare deloc rău de fapta lui. Președintele zace bolnav păzit zi și noapte de 5 medici și două păzitoare.

Toată lumea e revoltată de noua faptă nemernică a anarhiștilor, chiar față de capul unui stat, unde e prea multă libertate, încât și ei pot să se desvoalte în societăți libere, ca și alți oameni cu ideale nobile.

Acum de câțiva ani aceste ucideri de capuri a statelor sunt dese: Carnot președintele republicii franceze, Impărăteasa Elisabeta a împărăției noastre, regele Umberto al Italiei, acum Mac Kinley. Prin aceasta anarhiștii cred a pregăti un viitor mai bun pentru sărăcimea țărilor. Dar' nu ved că mai curând strică cauzei decât folosesc.

Mare adunare de învățatori la Hațeg. »Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din ținutul Lugojului» și Reuniunea învăț. gr.-cat. din ținutul Hațegului sunt convocați la adunare generală comună în Hațeg pe zilele de 25 și 26 Sept. n. 1901., — având a se ceti rapoarte despre averea și bibliotecile reuniunilor și despre lucrările lor din decursul anului școlar trecut, apoi disertațiuni și prelegeri practice școlare, excursiune la Grădiște, peregrinaj la mănăstirea Prislopului, etc.

Adunarea e convocată de Dnii: I. Boroș, canonic în Lugoj, N. Nestor, vicar în Hațeg, și de învăț. I. Micleu și I. Țarină, notarii celor două Reuniuni.

La mănăstirea Hodoș-Bodrogului. E tare lătit obiceiul, că la S-Ită-Maria-mare oamenii pleacă și de prin comunele noastre în peregrinaj, pe jos chiar, la Maria Radna la mănăstire. Mănăstirea dela Maria-Radna e străină de legea noastră și de aceea foile românești cu drept cuvânt au început ăstan a scrie, că poporul nostru să peregrineze la o mănăstire românească, să audă slujbă românească, nu mai mult la cea străină din M.-Radna. Noi avem o frumoasă mănăstire la Hodoș-Bodrog, nu departe de M.-Radna. Acum mulți credincioși de ai bisericii gr.-or., cari erau obicinuiți să peregrineze la mănăstirea rom.-cat. dela M.-Radna, de astă-dată s'au dus să

cerceteze mănăstirea românească dela Hodoș-Bodrog. Din rapoartele despre peregrinajul din anul acesta la Bodrog aflăm, că nu mai puțin de 12.000 de credincioși au luat parte la hramul mănăstirii sêrbat cu pompă mare în ziua de Adormirea Născătoarei de D-zeu. Preoți evlavioși și vrednici au condus procesiuni frumoase la aceea mănăstire, satisfăcând în modul acesta și dorința mulțimii poporului, de-a auzi cuvinte de mângăere în mănăstirea lor și în limba lor, și la ziua sêrbătorii noastre, nu la cea neromânească.

Principele Ferdinand și principesa Maria în horă cu poporul.

Zilele trecute, principele moștenitor de tron Ferdinand și principesa Maria ai României, au făcut excursiune la Broșteni, de unde s'au dus la Dorna, unde au vizitat în tot timpul zilei frumoasele și pitoreștile localități. De acolo s'au reîntors cu plutele pe Bistrița.

După masă s'au oprit în piața satului, unde era adunat poporul de acolo și satele de prin pregiur la ne-dee mare. O horă era întinsă. Principele și principesa au privit cu mult interes la joc, și apoi, *prinzându-se în horă, au jucat cu fetele și flăcăii.* Poporul i-a aclamat cu etusiasm.

Moarte. Subscrișii cu adâncă durere aducem la cunoștința rudeniilor și cunoscuților nostri, că prea iubita soție și mamă, Iosefa, născută la 14 Nov. 1843 în Viena, a încetat din viață în Orăștie la 7 Septembrie n. după un morb greu de doi ani, după o fericită căsătorie de 34 ani. A fost transportată și înmormântată în grădina familiară din Dêncul-mic. Aducem mulțumitele noastre tuturor celor-ce ne-au arătat condolența lor din acest trist caz și cari au participat și la petrecerea repozatei spre locul de vecinic repaus. Ioan Andrescu sen. ca soț, Ioan Andrescu jun. ca fiu și Maria ca noră.

Dela noi în America. Consulatul austro-ungar din New-York zilele trecute a trimis statistica emigrărilor din anul 1900. Din aceasta se vede, că anul trecut au mers în Statele-Unite 472.126 persoane.

Dela 1892 începând aceasta e cea mai mare cifră a emigrațiunii.

După state cifra de mai sus se imparte astfel: Austro-Ungaria 73.962 bărbați, 34.739 femei (108.701). Franca 1884 bărbați, 1078 femei (2972). Germania 11.904 bărbați, 8964 femei (20.768), Italia 82.515 bărbați, 28.573 femei (111.088), România 5900 bărbați, 4053 femei (9953), Rusia 59.234 bărbați, 33.252 femei (92.486), Sêrbia, Bulgaria, Muntenegru 245 bărbați, 65 femei (310).

Industria casnică română pentru prelucrarea lemnului. La școala specială pentru prelucrarea lemnului din Câmpulung s'a înființat anul acesta un curs pentru industria casnică bucovineană — scrie »Deșteptarea».

Această industrie casnică cu drăgălașele ei lucruri naționale împistrite și săpate, se perde cu totul în timpul din urmă și numai puține rămășițe se mai găsesc pe la gospodarii din creerii munților Câmpulungeni precum și în așezămintele dumnezești. Aceste rămășițe dovedesc, că toate lucrurile românești lucrate din lemn, precum mese, lăți, blidare, scaune, erau tot așa de drăgălașe și fermecătoare, ca și laice-urile, năfrămile, sgârzițele și cămeșile cusute.

Spre a reinvia această industrie, s'a înființat la amintita școală un curs pentru stolerit, sculptură și strugărit, pentru acei, cari posed o dibăcie în prelucrarea lemnului. Mai cu samă în satele românești se găsesc oameni, cari cu unelte de tot simple sapă cruci, crucițe, privazuri la icoane, strane ș. a. cu multă măiestrie și iscusință!

Preoțimea, învățătorimea precum și toți binevoitorii poporului român sunt rugați a se interesa de astfel de lucrători casnici și a-i sfătui ca să cerceteze cursul amintit!

Aspiranții trebuie să fie lucrători casnici în branșa lemnului și în vîrstă de cel puțin 18 ani. Toți, cari vor cerceta acest curs vor primi stipendii dela 10—15 coroane și dacă vor părăsi școala, uneltele trebuincioase, precum și lucrurile gătite de ei.

Cursul acesta durează numai un an.

Din însărcinarea »Reuniunii Economice»: Editor și redactor responsabil: Ioan Moța.

Scărmănare de lână!

Subscrisul mi-am adus și așezat în Vinerea, la moara de frez, în capul din jos al comunei, **o mașină de sistemul cel mai nou pentru scărmănarea lânii.**

Lâna ese așa de frumos aleasă ca mătasa, și lucrul îl isprăvesc repede. Lucrez cu prețuri moderate de tot!

Dela 3 Aug. n. (Sâmbăta de după Sft. Ilie) încolo încep a veni la Orăștie cu căruța în fiecare Sâmbătă și adun lână dela cei-ce voesc a mi-o da spre scărmănare, o duc, li-o scarmăn și li-o aduc, la oraș, pentru numai câte 8 cr. kilo! Voiu sta la economul Bocoî, în capul orașului (spre stație).

Dacă cuiva i-s'ar perde din lână, eu sunt răspunzător și o plătesc.

Cei-ce din jurul Orăștiei aduc ei înșiși lână la Vinerea, li-s'e face cu preț și mai mic, cu abia 6 cr. kilo.

Cu o cale fac cunoscut, că la mine s'e află deposit de **scânduri**, totodată că am și teasc de stors oleiu, așa că cine vrea, cu o cale până îi gat lână, poate stoarce oleiul în piuă și teasc admirabil!

Aron Herlea

în Vinerea.

5-5

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 330.000

(92) Depuneri: peste cor. 2.000.000. 33-

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8 ^o / _o ;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 ¹ / ₂ , ear' dela corporațiuni culturale cu 6 ^o / _o ;	5) arândează și exarândează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3, 4, 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva verbal în biurul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1901.

Direcțiunea.

796-1901. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alolirótt kir. bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az „Ardeleana“ pénz- és hitelintézetnek, Bog-

daneszk luon és társai ludesi és szerekai lakosok elleni 1160 kor. tőke, ennek 1896. évi 3/II-tőli 6°/_o kamatai 65 kor. 96 fill. eddigi, ezuttali 3 kor. 80 fil. árverés ki-tűzetési költségek erejéig kielégítésként le és felülfoglalt és 1740 koronára becsült hordok, ökrök, kocsi, szekér és szénából ingók birói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróságnak 1901. évi V. 512/5 számú végzése folytán Szerekán adósok lakásán leendő eszközlésére határidőül 1901. évi szeptember hó 28-ik napjának délelőtti 1/2 12 órája tűzetik ki, a midőn is a fenti ingók esetleg becsáron alol is, azonban csakis készpénz mellett fognak eladatni, a befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1901. évi szeptember hó 5-én

Rács Árpád,
kir. bir. végr.

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate s'e primesc la administrația foii „Bunul Econom“.

„Minerva“
Institut Tipografic

Orăștie.

☆ Circulare ☆
& preț-curenturi

Note, Bilete de vizită
după plac și cerere
Registre și imprimare
Anunțuri, Compturi și Adrese.
Bilanțuri etc. etc.

Se recomandă a executa următoarele:

Opuri, Broșuri și Placate
Bilete de logodnă și cununie
Carte și epistole

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comandă prompt și cu cea mai mare acurateță!

Comande din afară se efectuesc repede!